خبر

رادیو در خط مقدم آگاهی‌بخشی انتخاباتی

رادیو به‌عنوان رسانه‌ای فراگیر، در مقاطع حساس اجتماعی از جمله انتخابات، نقشی تعیین‌کننده در اطلاع‌رسانی دقیق، افزایش مشارکت عمومی و تقویت اعتماد مخاطبان ایفا می‌کند.

در همین راستا، نشست هم‌اندیشی مدیران و برنامه‌سازان رادیو با هدف هم‌افزایی، تبیین سیاست‌ها و بررسی راهکارهای مؤثر در پوشش رسانه‌ای انتخابات برگزار شد. این نشست هم‌اندیشی مدیران و برنامه‌سازان رادیو با حضور محسن اسلامی، دبیر و سخنگوی ستاد انتخابات کشور و رضا کوچک‌زاده‌تهمتن، دبیر ستاد انتخابات معاونت صدا، دیروز ۱۵ دی‌ماه در سالن جلسات معاونت صدا برگزار شد. در این نشست رضا کوچک‌زاده‌تهمتن، دبیر ستاد انتخابات معاونت صدای جمهوری اسلامی ایران عنوان کرد: برنامه‌ریزی انتخاباتی رادیو از اواخر شهریورماه و پس از دریافت نقشه راه انتخابات سازمان آغاز شد و متناسب با ماموریت‌ها و مخاطبان هر شبکه، طراحی و اجرای برنامه‌های انتخاباتی برای انتخابات ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۴ در دستور کار قرار گرفت.

متن کامل

دوربین در کلاس

تهیه‌کننده و مجری برنامه شبکه آموزش از چالش‌های تولید و اجرای آن گفته‌اند

سپیده اشرفی
گروه رسانه

در روزهایی که مدرسه فقط محل آموزش درس‌ها نیست، «همشاگردی سلام» با نگاهی تازه وارد میدان شده است؛ برنامه‌ای که تلاش می‌کند تعامل میان دانش‌آموزان را تقویت کند و مهارت‌هایی را آموزش دهد که نه‌تنها برای کلاس درس، بلکه برای زندگی روزمره هم ضروری هستند. این طرح با زبانی ساده، فضایی شاد و رویکردی تربیتی، آموزش را از چارچوب‌های خشک بیرون آورده و به تجربه‌ای قابل لمس برای دانش‌آموزان تبدیل می‌کند. برای پرس و جو پیرامون جزئیات تولید و اجرای این برنامه، با تهیه‌کننده و مجری آن گفت‌وگو کرده‌ایم.

حرکتی آرام با «ایران‌جان»

سیداحسان میرمحمدعلی، تهیه‌کننده برنامه همشاگردی سلام در این خصوص به جام جم می‌گوید: ایران جان، یک مبحث بسیار جذاب و در عین حال پیچیده است. وقتی قرار است با فاصله‌های کوتاه به استان‌های مختلف سفر کنیم، لازم است تلاش کنیم تا درباره هر استان تحقیق کافی انجام دهیم. حداقل، تیم‌های پیشرو ما باید یک یا دو بار به آن استان سفر کنند و تحقیقات میدانی دقیق و جامعی به عمل آورند. سپس با جمع‌آوری آیتم‌های مختلف و آشنایی با فرهنگ محلی، با دانش‌آموزان، مدارس، معلمان و مدیران آن منطقه گفت‌وگو کرده تا بتوانیم به یک نتیجه ملموس برسیم. وقتی کار خود را آغاز کردیم، با دو راه مواجه بودیم. راه اول صرفا ساخت و پخش یک برنامه در آن استان بود. دوم، طراحی برنامه‌ای بر اساس نیازها و علایق دانش‌آموزان، اولویت‌های آموزشی معلمان و فعالیت‌های موجود در حوزه آموزش.

اگرچه این گزینه به زمان و هزینه بیشتری نیاز داشت، اما احتمال موفقیت آن به‌مراتب بالاتر بود. در نهایت، ما راه‌حل دوم را انتخاب کردیم.

وی ادامه می‌دهد: شروع کار ما به صورت جدی‌تر از استان فارس آغاز شد. از آن مقطع به بعد، با جدیت بیشتری پیش رفتیم و تمرکز اصلی پژوهش را بر دانش‌آموزان آن استان معطوف کردیم. با این‌که در ابتدا مسائل معلمان نیز مدنظر بود، اما به تدریج سهم دانش‌آموزان در برنامه‌های ما پررنگ‌تر شد و محتوا را بر اساس سلیقه آنها تنظیم کردیم. آخرین فعالیتی که انجام دادیم، مربوط به مسابقه «رازها، سرزمین رازها» در استان گلستان بود. طبق برنامه‌ریزی، پنجشنبه و جمعه‌ها که برنامه روی آنتن می‌رفت، ما در همان استان حاضر می‌شدیم و پخش را مستقیما از آنجا انجام می‌دادیم. فرآیند جمع‌آوری آیتم‌ها به صورت جامع و سراسری از استان انجام می‌گرفت؛ به‌طوری که علاوه بر مرکز استان و شهرهای اصلی، شهرستان‌ها، روستاها و سایر نقاط نیز در آن مشارکت داشتند. هدف ما این بود که بحث «گلستان‌شناسی» را برای تمامی دانش‌آموزان کشور به نمایش بگذاریم و همزمان در سکوی شاد، در نرم‌افزار شاد، امکان ایجاد رقابت میان دانش‌آموزان را فراهم کنیم. بدین ترتیب، دانش‌آموزان برنامه را به صورت زنده در شبکه می‌دیدند و همزمان در پلتفرم شاد به رقابت می‌پرداختند و نتایج را مشاهده می‌کردند. این برنامه، مخاطبان ما را فراتر از حد تصورمان جذب کرد. میرمحمدعلی بیان می‌کند: نمایشگاهی در سطح استان برگزار کردیم که به هنرهای دانش‌آموزان هنرستانی استان گلستان اختصاص داشت و به‌شدت جذاب بود. این نمایشگاه طی دو روز پوشش داده شد و به‌صورت زنده از سراسر استان روی آنتن شبکه آموزش رفت. دانش‌آموزان از قبل هماهنگی‌های لازم را انجام داده بودند و مدیر شبکه نیز شخصا به استان سفر کرد تا هماهنگی‌های نهایی با آموزش‌وپرورش انجام شود و بتوانیم نمایشگاه را برگزار کنیم. در جریان برنامه سرزمین رازها توانستیم به مناطق مختلف برویم و تقریبا بیش از ۱۲ شهرستان و روستای استان را پوشش دهیم. تور دانش‌آموزی بسیار جذابی در استان راه‌اندازی شد. استان گلستان به «سرزمین اقوام» مشهور است و ما توانستیم با حضور دانش‌آموزان اقوام مختلف، فعالیت‌های علمی جذابی برای‌شان برگزار کنیم. همچنین از این تجربه ارزشمند، یک مجموعه مستند ۸ ـ ۷ قسمتی ضبط کردیم. این مستندها هر شب در هفته گلستان و هفته بعد آن از شبکه پخش شد.

میرمحمدعلی: عدالت آموزشی حق همه دانش‌آموزان است؛ دوربین ما در دل روستاها شهرستان‌ها و حتی مدارس عشایری لب مرز است تا هیچ دانش‌آموز از آموزش محروم نماند

مدارس عشایری لب مرز و برنامه‌ریزی استانی با آموزش‌وپرورش

تهیه‌کننده همشاگردی سلام می‌گوید: تقریبا در هر استان دیگر نیز همین مدل را دنبال می‌کنیم. در حال حاضر، مدل‌هایی که طراحی می‌کنیم به گونه‌ای است که بتوانیم متناسب با ویژگی‌های هر استان و فعالیت‌های انجام‌شده در آن، برنامه‌ریزی دقیق و مؤثری داشته باشیم.

بخشی از این برنامه، که به آن اشاره کردیم، ضمیمه‌ای به برنامه «همسایگی سلام» بود و پوشش برخی از شهرستان‌ها و مناطق حاشیه‌ای را نیز شامل می‌شد. خاطرم هست که به مدارس عشایری رفتیم و آیتم‌های همسایگی سلام از جمله فعالیت‌هایی بود که تلاش کردیم برای این مناطق انجام دهیم. برای مثال، در خراسان جنوبی به شهرستان خوسف روستای خور رفتیم و با بچه‌های کانون پرورش فکری تالب مرزهای سیار همراه شدیم. با دعوت از مهمانانی به نقطه صفر مرزی این استان که کانون پرورش فکری فعال بود رفتیم؛ جایی که آیتم‌های زیادی آنجا ضبط کردیم. کتابخانه سیار کانون را نیز با خود بردیم و آزمایش‌های علمی برای دانش‌آموزان عشایری لب مرز انجام دادیم. طراحی برنامه‌ها و انتخاب مدارس و سوژه‌ها در هر استان متفاوت است. هماهنگی مدارس عمدتا با آموزش‌وپرورش استان انجام می‌شود. در هر استان یک لیست برگزیده از مدارس وجود دارد و همکاری ما با بچه‌های «الفبا» صورت می‌گیرد. رویداد «الف» امسال وارد سومین سال برگزاری خود در کشور می‌شود.

در تهران و سایر استان‌ها با همکاری آموزش‌وپرورش، مدارس برتر، مدارس عشایری خاص، مدارسی که دانش‌آموزان نخبه دارند، یا دانش‌آموزانی که اختراعی کرده‌اند یا کار خاصی انجام داده‌اند، انتخاب و هماهنگ می‌شوند. الحمدلله مدارس زیادی وجود دارد و با همکاری وزارت آموزش‌وپرورش می‌توانیم این برنامه‌ها را اجرا کنیم.

وی ادامه می‌دهد: مسأله اصلی شبکه ما این است که عدالت آموزشی حق همه دانش‌آموزان است. نکته دوم در بحث مردمی‌بودن برنامه است. چه در «ایران‌جان» و چه در برنامه همشاگردی سلام، تمام تلاش ما این بوده که برنامه‌ها محدود به تهران نباشند و از استان‌های مختلف نیز دعوت کنیم. اکنون، تعداد استان‌ها بسیار بیشتر و پوشش ما وسیع‌تر شده است. تمام تلاش‌مان این است که دوربین ما تنها در مرکز استان‌ها نباشد و عدالت آموزشی و فراگیری واقعی را در برنامه‌ها لحاظ کنیم. ما به‌هیچ‌عنوان صرفا در مرکز استان‌ها یا شهرها حضور نداریم. برنامه‌های ما در دل مردم است؛ در دل روستاها، شهرستان‌ها و با تمام خانواده‌های دانش‌آموزان.

به روستاها و مناطق عشایری می‌رویم. حتی اگر تعداد دانش‌آموزان کم باشد و به خانه‌های‌شان سر می‌زنیم، با خانواده‌ها و خود دانش‌آموزان گفت‌وگو می‌کنیم. این دانش‌آموزان خودشان پیگیر برنامه هستند، می‌پرسند برنامه چه زمانی پخش می‌شود، نظر می‌دهند و با مهمان‌نوازی فراوان ما را همراهی می‌کنند. این جذابیت‌ها، موتور محرک ما برای تلاش است تا در هر استانی بتوانیم کل استان را پوشش دهیم و مسائل آموزشی را با نگاه اصلاحی و موثر مطرح کنیم.

برش

حق عدالت آموزشی و خلاقیت معلمان در کلاس درس

میرمحمدعلی بیان می‌کند: در کشوری هستیم که پرورش اهمیت دارد اما اولویت اصلی ما آموزش است. نکته اول این است که عدالت آموزشی حق همه دانش‌آموزان است. نکته دوم نیز به خلاقیت معلمان برمی‌گردد. ما هزاران معلم خلاق داریم که هرکدام با روش‌های منحصربه‌فرد خود می‌توانند دشوارترین مفاهیم را به ساده‌ترین شیوه، به دانش‌آموزان منتقل کنند. هدف ما این است که دیگر معلمان نیز این خلاقیت‌ها را ببینند، با هم به اشتراک بگذارند و مطالب برای دانش‌آموزان شیرین‌تر و ملموس‌تر شود. در مورد چشم‌انداز تغییرات اساسی یا تنوع‌بخشی به برنامه‌ها، باید گفت که اگرچه نقشه راه کاملا مشخص نیست، اما ارزیابی بازخوردها و نظرات مخاطبان، مسیر آینده را تعیین خواهد کرد. در حال حاضر دهه فجر، سال نو و ماه مبارک رمضان را در پیش داریم. بنابراین برنامه‌ریزی ما باید با توجه به این مناسبت‌ها انجام شود و تهیه محتوایی صورت گیرد که واقعا برای دانش‌آموز مفید باشد. خود من مدتی معلم بوده‌ام و طی ۷ تا ۱۰ سال همکاری با شبکه آموزش، ارتباط خوبی با دانش‌آموزان برقرار کرده‌ام.

میرمحمدعلی تصریح می‌کند: تاثیر این فعالیت‌ها در بازخوردهای مختلف ملموس است. خدا را شکر حداقل در سیستم آموزشی اثر آن دیده می‌شود. معلمان مناطق مختلف می‌گویند برنامه‌های ما باعث شده مطالب درسی، مانند فیزیک یا ادبیات برای دانش‌آموزان جذاب‌تر و قابل فهم‌تر شود. دانش‌آموزان هم به‌مرور با آموزش‌های نوین همراه می‌شوند و در برنامه‌های آموزشی و پرورشی تکمیل می‌شود. تمام تلاش ما این است برنامه‌های آموزشی را به‌گونه‌ای طراحی کنیم که اگر یک معلم خوب در یک استان مبحث جذابی را تدریس می‌کند، این فرصت برای همه دانش‌آموزان ایران فراهم شود. این اصل اول ماست. اصل دوم تمرکز بر خود دانش‌آموزان است. آنها باید هم در بعد آموزشی و هم در بعد پرورشی پیشرفت کنند. برای مثال در هفته شوراها به‌شدت بر پرورش دانش‌آموزان کار کردیم تا هر دانش‌آموز- چه کلاس ابتدایی، چه کلاس نهم یا دبیرستان- بداند از همین حالا جایگاه اجتماعی دارد و می‌تواند در جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کند تاثیرگذار باشد. حتی اگر مقیاس اثرگذاری در ابتدا کوچک باشد در آینده می‌تواند بزرگ و فراگیر شود.

دلسوز بچه‌ها هستم

اجرای برنامه همشاگردی سلام در دست حامد مهربانی است که تاکنون در تهیه، تولید و سردبیری برخی برنامه‌های تلویزیونی همراهی داشته. اجرای خاص و شناختی که نسبت به دانش‌آموزان دارد، برگ برنده او در این برنامه است. از او درباره بالا و پایین‌های ایران‌جان و چالش‌های اجرا پرسیدیم تا از زبانش بشنویم چطور با اجرای این برنامه، دیدگاهش نسبت به نهاد مدرسه تغییر کرده است.

حامد مهربانی، مجری برنامه همشاگردی سلام درباره تغییر نگاهش پس از سفرهای ایران‌جان گفت: یکی از برکات جدی این سفرها برای خود من این بود که فهمیدم در اقصی‌نقاط کشور، با مدارس و معلم‌های نخبه و خاصی روبه‌رو هستیم که بستر باروری علمی و تربیت اخلاقی دانش‌آموزان را فراهم می‌کنند و اگر استعدادی هم باشد، آن را تبدیل به یک ستاره تحسین‌برانگیز می‌کنند. مهربانی با بیان چالش‌های اجرا ادامه داد: این چالش‌ها برای من به‌عنوان مجری و برنامه‌ساز کاملا سازنده بوده؛ چون باعث شده نگاه عمیق‌تر و دقیق‌تری به مخاطبانم در جغرافیای واقعی ایران داشته باشم و صرفا به واکنش‌های مجازی، تماس‌های ۱۶۲ یا نظرسنجی‌ها اکتفا نکنم.

مهربانی: یکی از برکات جدی این سفرها برای خود من این بود که فهمیدم در اقصی‌نقاط کشور، معلم‌های نخبه‌ای داریم که استعدادها را به ستاره‌های تحسین‌برانگیز تبدیل می‌کنند

گپ صمیمی پیش از دوربین برای اعتماد مهمانان

مجری همشاگردی سلام با اشاره به اهمیت تحقیق پیش از سفر به استان‌ها، عنوان کرد: وقتی وارد ابعاد هویتی یک منطقه می‌شوید؛ تاریخش را می‌خوانید، آداب و فرهنگش را لمس می‌کنید، زبان، تکیه‌کلام‌ها و مسائل روزش را می‌فهمید، ارتباط‌تان با مخاطب آنجا هم دقیق‌تر می‌شود و هم اثرگذارتر. من معمولا یکی دو هفته قبل از هر سفر شروع می‌کنم به مطالعه درباره تاریخ، ویژگی‌های جغرافیایی و اجتماعی آن استان.

وی جلب اعتماد مهمانان را یک مأموریت دانست و اضافه کرد: معمولا از یکی دو ساعت قبل از برنامه، بیرون از استودیو با مهمان‌ها چای می‌خوریم، گپ می‌زنیم و رفاقت شکل می‌گیرد. وقتی جلوی دوربین می‌آیند، همان گفت‌وگوی صمیمی ادامه پیدا می‌کند و ترس و اضطراب جایش را به آرامش می‌دهد.

مهربانی در توضیح تأثیرگذارترین روایت‌ها بیان کرد: ما مدارس زیر پنج دانش‌آموز یا حتی تک‌دانش‌آموز هم دیدیم. بعدتر که آمار گرفتم، متوجه شدم در ایران حداقل ۳۰۰ مدرسه تک‌دانش‌آموزه داریم و چندهزار مدرسه زیر ۱۰ دانش‌آموز. این آمار شاید از منطق بیزینسی خارج باشد اما از منظر اهمیت آموزش، برای من بسیار افتخارآمیز و امیدبخش است.

چالش غیرقابل‌پیش‌بینی کلاس زنده

مجری همشاگردی سلام درباره چالش‌های اجرای زنده در فضای مدرسه، عنوان کرد: فضای برنامه همواره غیرقابل‌پیش‌بینی است. معلمی که وارد کلاس می‌شود و تعداد زیادی دانش‌آموز فعال روبه‌رویش نشسته، طبیعتا واکنش‌های واقعی دارد؛ هیجان، خجالت، انرژی بالا؛ اما همین زنده بودن فضا باعث شده برنامه مصنوعی به نظر نرسد و مخاطب حس کند با یک کلاس واقعی طرف است. وی تعادل میان صمیمیت و چارچوب حرفه‌ای را آسان دانست و ادامه داد: من قبل از این تجربه معلمی داشته‌ام و این کار را عمیقا دوست دارم. وقتی دانش‌آموز حس کند قضاوت نمی‌شود، صمیمیت خودبه‌خود شکل می‌گیرد. در عین حال، چارچوب برنامه، زمان و شأن رسانه هم همیشه برایم مهم است.

مهربانی تصویر متفاوت برنامه از مدرسه را چنین توصیف کرد: این برنامه، مدرسه را فقط محل نمره و درس نشان نمی‌دهد، بلکه آن را به‌عنوان یک زیست انسانی معرفی می‌کند؛ جایی که تلاش، شکست، امید و رشد کنار هم معنا دارند. مجری همشاگردی سلام، ارزشمندترین بازخورد را این دانست که مخاطبان می‌گویند: «خودمون رو دیدیم.» این برای من ارزشمندترین بازخورد است؛ این‌که برنامه آینه واقعیت مدرسه باشد، نه یک ویترین تزئینی.

وی تغییر نگاه شخصی‌اش به آموزش را عمیق‌تر شدن باور به نهاد مدرسه دانست و اضافه کرد: امروز بیشتر از قبل معتقدم مدرسه می‌تواند گاهی حتی بیش از خانواده در تربیت انسان نقش داشته باشد. این تجربه احترام من به معلمی و مدرسه را چند برابر کرده است. مهربانی در توضیح آرزوی خود برای برنامه بیان کرد: خیلی دوست دارم برنامه بتواند در کشف استعدادهای دانش‌آموزی و معلمی مؤثرتر باشد؛ هم سرگرم‌کننده بماند، هم نگاه مدرسه‌محور را تقویت کند و هم به‌عنوان یک راهنمای قابل اعتماد برای نظام تربیتی عمل کند.

دیدگاه

همه کودکان ایران؛ ستاره‌های واقعی اعجوبه‌ها

محمد اقدم‌نژاد، مجری برنامه «اعجوبه‌ها»، در گفت‌وگو با باشگاه خبرنگاران جوان، از تفاوت اصلی این فصل گفت: تمرکز بر شیرین‌کاری‌های کودکان و نمایش ارتباط گرم آنها با والدین. وی توضیح داد: طراحان بازی‌ها تصمیم گرفتند اعجوبه فقط در صحنه نباشد و کانون خانواده نیز نشان داده شود. اقدم‌نژاد تاکید کرد: هدف، نمایش جذابیت کودک در خانواده گرم است. بنابراین، اعجوبه روی صحنه نیازی به نشان دادن توانمندی خاص ندارد؛ همه کودکان ایران اعجوبه‌اند و تمام خانواده‌ها می‌توانند شرکت کنند. پیش از ضبط، مصاحبه‌ای برای شناسایی علاقه‌مندی کودکان انجام می‌شود تا با صحنه احساس غریبی نکنند. با آنها طوری رفتار می‌شود که انگار در حال تفریح هستند؛ «اعجوبه‌ها» کارگاه آموزشی نیست. وی درباره پذیرش اجرا پس از سال‌ها فعالیت پشت صحنه گفت: تجربه پشت صحنه کمک زیادی کرد. نقطه قوت این فصل، پررنگ کردن تئاتر کودکان است که خلاقیت‌شان را رشد می‌دهد و مسائل را با زبان خودشان اجرا می‌کنند.

آنتن

«شاهد عینی» همزمان با سالروز کشف حجاب

شبکه نمایش، همزمان با ۱۷ دی‌ماه، سالروز اجرای طرح استعماری کشف حجاب به‌دست رضاخان، فیلم سینمایی «شاهد عینی» را روی آنتن می‌برد. این فیلم به کارگردانی جهانبخش لک و تهیه‌کنندگی سیدعلیرضا سبط‌احمدی، چهارشنبه ۱۷ دی‌ماه، ساعت ۱۱ صبح پخش خواهد شد. داستان «شاهد عینی» در دوران پهلوی اول می‌گذرد و روایتگر ماجرای پسرکی بازیگوش به‌نام امیرعلی است که به خاطر دروغ‌گویی شهرت دارد. پس از دعوا با دوستش و شکایت والدین او، پدر امیرعلی او را در پشت‌بام خانه زندانی می‌کند. امیرعلی از آنجا شاهد قتل یک روحانی مخالف کشف حجاب توسط زوجی جوان می‌شود. او این ماجرا را برای پدرش تعریف می‌کند اما به‌دلیل سابقه دروغ‌گویی‌اش، کسی حرف او را جدی نمی‌گیرد. در این فیلم، رضا ایرانمنش، سیامک اشعریون، ثریا قاسمی و علیرضا اوسیوند ایفای نقش کرده‌اند. «شاهد عینی» با نگاهی به یکی از وقایع حساس تاریخی ایران، مخاطبان را با پیامدهای کشف حجاب اجباری آشنا می‌کند.

پنجره

افشای راز یک قتل در «کلبه بارون»

فیلم سینمایی «کلبه بارون» که به تازگی دوبله شده است، در گونه جنایی، درام و مهیج محصول ۲۰۲۴ آمریکا، به زودی از شبکه نمایش سیما پخش خواهد شد. مدیر دوبله این اثر شراره حضرتی و صدابردار آن حسین حسنی‌فر است. داستان فیلم به مرگ مرموز پسر کلیب فالکنر، یک خلافکار، می‌پردازد که به ظاهر خودکشی می‌کند. کلیب متوجه می‌شود سناتور فاسدی به نام لایل چمبرز در این ماجرا نقش دارد. این فیلم علاوه بر هیجان، به موضوع سوگ و اندوه ناشی از فقدان می‌پردازد و تماشاگر را با سؤالات اخلاقی درباره عدالت و انتقام مواجه می‌کند.